

Sbírka zákonů

Československé socialistické republiky

Částka 68

Vydána dne 12. prosince 1961

Cena 90 hal.

OBSAH:

143. Zákon o domovní dani

144. Vyhláška ministerstva financí, kterou se provádí zákon č. 143/1961 Sb., o domovní dani

145. Zákon o dani z příjmů obyvatelstva

146. Vyhláška ministerstva financí, kterou se provádí zákon č. 145/1961 Sb., o dani z příjmů obyvatelstva

143

ZÁKON

ze dne 30. listopadu 1961

o domovní dani

Národní shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

§ 1

Národní výbory zajišťují za nejširší aktivní účasti všeho pracujícího lidu kromě jiných významných úkolů také řešení bytových otázek, urychlení celkové bytové výstavby i řádné udržování nynějšího bytového fondu. Zdaňování domovního majetku se dotýká těchto úkolů; aby se národním výborům usnadnilo jejich plnění, upravuje se a zjednodušuje také domovní daň v souladu s dosaženým stupněm rozvoje socialistických výrobních vztahů.

Oddíl I

Daňová povinnost

§ 2

(1) Domovní dani podléhají budovy zřízené k trvalým účelům, s výjimkou budov, které jsou v socialistickém vlastnictví.

(2) Spolu s budovami podléhá dani plocha jimi zastavěná, nádvoří a domovní zahrada.

§ 3

(1) Daň platí vlastník budovy. Přísluší-li k budově právo požívání, stíhají poživatelé povinnosti uložené tímto zákonem vlastníku budovy.

(2) Patří-li budova společně několika osobám, zdaňují se společně a platí daň rukou společnou a nerozdílnou.

§ 4

Osvobození od daně

Od daně jsou osvobozeni

- a) budovy (jejich části) užívané diplomatickými zástupci cizích států, pověřenými v Československé socialistické republice, jinými osobami, které podle mezinárodního práva požívají výsad a imunity, a konzuly z povolání za předpokladu, že je zaručena vzájemnost a že uživatelé budov nejsou československými občany,
- b) budovy (jejich části), kterým přísluší osvobození podle mezinárodních smluv a dohod.

§ 5

Způsob vyměření daně

Daň se vyměřuje

- a) podle zastavěné plochy z rodinných domků užívaných zcela nebo zčásti vlastníkem nebo osobami mu blízkými,
- b) podle nájemného a ceny užívání z budov ostatních.

§ 6

Zdaňovací období

(1) U budov, z nichž se daň vyměřuje podle zastavěné plochy [§ 5 písm. a)], vyměří se daň podle stavu k 1. lednu 1962, popřípadě, vznikne-li daňová povinnost po tomto datu, podle stavu ke dni vzniku daňové povinnosti [§ 7 odst. 1 písm. a)]. Podle tohoto vyměření se daň platí tak dlouho, dokud nedojde ke změně v okolnostech rozhodujících o vyměření daně.

(2) U budov, z nichž se daň vyměřuje podle nájemného a ceny užívání [§ 5 písm. b)], vyměří se daň na běžný kalendářní rok.

§ 7

Vznik a zánik daňové povinnosti

(1) Daňová povinnost vzniká:

- a) u budov, z nichž se daň vyměřuje podle zastavěné plochy, počátkem měsíce následujícího po dni, kterého se začalo budovy nebo její části užívat, popřípadě po dni, kterým zaniklo osvobození od daně,
- b) u budov, z nichž se daň vyměřuje podle nájemného nebo ceny užívání, dnem, kdy se budovy nebo její části začalo užívat, popřípadě dnem, kterým zaniklo osvobození od daně.

(2) Daňová povinnost zaniká:

- a) u budov, z nichž se daň vyměřuje podle zastavěné plochy, koncem měsíce, ve kterém budova zanikla, byla zcela vyklizena za účelem zbourání nebo kdy u ní nastal důvod k osvobození od daně,
- b) u budov, z nichž se daň vyměřuje podle nájemného a ceny užívání, dnem, kterým budova zanikla, byla zcela vyklizena za účelem zbourání nebo kdy u ní nastal důvod k osvobození od daně.

Oddíl II

Vyměření daně podle zastavěné plochy

§ 8

(1) Pro vyměření daně podle zastavěné plochy [§ 5 písm. a)] se za rodinné domky považují rodinné domky ve smyslu předpisů o hospodaření s byty. Podle zastavěné plochy vyměřuje se daň též z chat sloužících rekreačním účelům.

(2) Národní výbor může pro účely vyměření daně stanovit, že stejně jako rodinné domky posuzují se také domky, které vzhledem ke svému stavebnímu uspořádání, okruhu uživatelů nebo jiným skutečnostem plní účel rodinných domků.

§ 9

Sazba daně

(1) Daň činí ročně z každého i započatého m² zastavěné plochy v obcích

- a) do 1 000 obyvatel od 0,80 Kčs do 1,20 Kčs
- b) do 6 000 obyvatel od 1,20 Kčs do 1,80 Kčs
- c) do 25 000 obyvatel od 2,— Kčs do 3,— Kčs
- d) nad 25 000 obyvatel od 2,60 Kčs do 3,90 Kčs
- e) v Praze, Brně, Bratislavě a lázeňských místech od 5,— Kčs do 7,50 Kčs.

(2) Daň se vypočítává podle dolní hranice sazby uvedené v odstavci 1 písm. a) až e). Národní výbor může použít vyšší sazby až do horní hranice při výpočtu daně z budov patrových, zčásti pronajatých, zvláště dobře vybavených nebo z budov s domovní zahradou. Sloučí-li se několik obcí, může národní výbor použít při výpočtu daně v jednotlivých částech sloučené obce sazby, která by přicházela v úvahu před sloučením.

(3) Národní výbor může daň z budov, které uzná za chatrné, jakož i z nepronajatých nouzových budov a obytných chat přiměřeně snížit, popřípadě zcela prominout. Stejně může národní výbor postupovat, ukáže-li se, že vybírání daně plnou sazbou by bylo tvrdostí.

Oddíl III

Vyměření daně podle nájemného a ceny užívání

§ 10

(1) Z rodinných domků [§ 8], které jsou zcela pronajaty nebo zcela užívány jinými osobami než vlastníkem a osobami vlastníku blízkými, a z ostatních budov bez ohledu, jakým způsobem jsou užívány, vyměřuje se daň podle nájemného a ceny užívání.

(2) Za nájemné se pokládá soubor všech platů smluvených za přenechání budovy nebo její části i s příslušenstvím, popřípadě nádvoří nebo domovní zahrady, plněných vlastníku ať přímo nebo nepřímě v penězích, naturálních, pracovních výkonech nebo jiných majetkových výhodách.

(3) Cena užívání budovy nebo její části, popřípadě domovní zahrady, se rovná nájemnému, jehož by se dosáhlo pronájmem.

§ 11

Odečitatelné položky

Od nájemného a ceny užívání se odečítají, jestliže jsou zahrnuty v přiznaném nájemném a ceně užívání,

- a) úplaty za dodávku vody a používání stek,
- b) úplaty za ústřední nebo dálkové topení a za dodávku teplé vody,

c) úplaty za odvoz popela a smetí,

d) náklady spojené s výkonem prací domovníků a odměny za tyto práce, s výjimkou ceny užívání bytu domovníkova, a případně peněžité náhrady za naturální byt pro domovníka.

§ 12

Základ a sazba daně

(1) Základem daně je úhrn nájemného a ceny užívání (§ 10 odst. 2 a 3) za kalendářní rok, který předchází roku, na který se daň vyměřuje, po srážce odčitatelných položek (§ 11) prokazatelně zaplacených v kalendářním roce, který předchází roku, na který se daň vyměřuje.

(2) Daň činí ročně 45 % základu daně; převyšuje-li základ daně 6000 Kčs, činí daň ročně 50 % základu.

Oddíl IV

Společná ustanovení

§ 13

(1) Domovní daň je rozpočtovým příjmem místních národních výborů.

(2) Správu daně vykonává místní národní výbor, v jehož obvodu budova leží.

§ 14

Přiznání

(1) Vlastníci budov, z nichž se daň vyměřuje podle zastavěné plochy (§ 5 písm. a)), jsou povinni podat přiznání do 15. února 1962 zvláště pro každou budovu podle stavu k 1. lednu 1962 a uvést v něm všechny okolnosti rozhodující o vyměření daně. Jinak jsou vlastníci domu povinni podat přiznání jen tehdy, dojde-li ke změně v okolnostech rozhodujících o vyměření daně nebo ke vzniku daňové povinnosti (§ 7 odst. 1 písm. a)), a to do 15 dnů po nastalé změně nebo po vzniku daňové povinnosti.

(2) Vlastníci budov, z nichž se daň vyměřuje podle nájemného a ceny užívání (§ 5 písm. b)), jsou povinni podat přiznání každoročně do 31. ledna roku, na který se daň vyměřuje, a uvést v něm všechny okolnosti rozhodující o vyměření daně. Nedojde-li u budov v obcích do 6000 obyvatel ke změně v okolnostech rozhodujících o vyměření daně, oznámí vlastníci v uvedené lhůtě tuto skutečnost a daň se vyměří podle posledně podaného přiznání. Zanikne-li daňová povinnost (§ 7 odst. 2 písm. b)) během roku, jsou povinni podat přiznání do 15 dnů po zániku daňové povinnosti.

(3) Mimo případy uvedené v odstavcích 1 a 2 jsou vlastníci budov povinni podat přiznání, jsou-li k tomu vyzváni národním výborem.

(4) Nepodá-li vlastník včas přiznání nebo oznámení, že došlo ke změnám, může mu být daň zvýšena až o 10 %.

§ 15

Vyrozumění o vyměření daně

(1) O vyměření daně na rok 1962 z budov, z nichž se daň vyměřuje podle zastavěné plochy, vyrozumí národní výbor poplatníky bydlící v jeho obvodech, nečítá-li více než 6000 obyvatel, hromadně předpisným seznamem. Předpisný seznam vyloží národní výbor k veřejnému nahlédnutí po dobu 30 dnů.

(2) V ostatních případech vyrozumí národní výbor poplatníky o vyměření daně platebním výměrem.

§ 16

Kontrola daně

(1) Národní výbory prověřují včasnost, správnost a úplnost placení daně a správnost a úplnost daňových přiznání.

(2) Poplatníci jsou oprávněni a povinni při kontrole spolupůsobit, poskytnout orgánům provádějícím kontrolu vysvětlení a důkazní prostředky, předložit písemnosti a pomůcky týkající se skutečností rozhodných pro vyměření daně a učinit vše, co je k usnadnění a urychlení kontroly potřebné.

§ 17

Odvolání

Proti vyměření daně je možno se odvolat u národního výboru do 15 dnů po doručení platebního výměru nebo od posledního dne vyložení předpisných seznamů k veřejnému nahlédnutí.

§ 18

Placení daně

(1) Poplatníci jsou povinni daň si vypočítat sami a zaplatit ji příslušnému národnímu výboru ve lhůtách uvedených v odstavcích 2 a 3, aniž by vyčkávali vyrozumění o vyměření daně.

(2) Daň, která se vyměřuje podle zastavěné plochy, je splatná ve dvou stejných splátkách, a to nejpozději do 15. února a do 15. května. Nečiní-li roční daň z budovy více než 100 Kčs, je splatná najednou, a to nejpozději do 15. února.

(3) Daň, která se vyměřuje podle nájemného a ceny užívání, je splatná ve čtyřech stejných splátkách, a to nejpozději do 15. února, 15. května, 15. srpna a 15. listopadu. Nečiní-li roční daň z budovy více než 100 Kčs, je splatná najednou, a to nejpozději do 15. února.

(4) Jakmile byl poplatník vyrozuměn o vyměření daně vyložením předpisného seznamu nebo platebním výměrem, je povinen platit splátky podle toho, jak mu byla daň vyměřena. Rozdíl proti prošlým splátkám vypočteným v přiznání s případným zvýšením daně podle § 14 odst. 4 je splatný do 15 dnů od posledního dne vyložení předpisného seznamu k veřejnému nahlédnutí nebo po doručení platebního výměru.

§ 19

Penále

Nebyla-li daň zaplacená včas, je poplatník povinen zaplatit penále ve výši 5 % nedoplatků daně s příslušenstvím, zjištěných ke dnům splatnosti uvedeným v § 18 odst. 2 a 3.

§ 20

Promlčení

(1) Daň nelze vyměřit a vymáhat po uplynutí tří let od konce kalendářního roku, v němž se daň stala splatnou.

(2) Je-li proveden úkon k vyměření nebo vymáhání daně, běží promlčecí lhůta znovu od konce kalendářního roku, v němž byl poplatník o tomto úkonu zpraven.

Zajišťovací ustanovení

§ 21

Pro daň vázne na budově zákonné zástavní právo, které má přednost přede všemi zástavními právy váznoucími na budově.

§ 22

(1) Vlastník budovy, z níž se vyměřuje daň podle nájemného a ceny užívání a z níž základ domovní daně bez případné ceny užívání bytu obývaného vlastníkem (spolu vlastníkem) nebo zdarma domovníkem, popřípadě jinou osobou, která bytu zdarma užívala již před 1. lednem 1953, přesahuje ročně celkem 3000 Kčs, je povinen odvádět nájemné na zvláštní účet nájemného.

(2) Nájemné (nárok na nájemné) nemůže být jednáním mezi vlastníkem budovy a jinými osobami sníženo, prominuto nebo postoupeno a nelze je uplatnit započtením nebo postihnout exekucí, s výjimkou exekuce vedené národním výborem pro splnění povinnosti vlastníka odvádět nájemné na zvláštní účet nájemného.

§ 23

Vlastník budovy je povinen i za platnosti tohoto zákona vybírat částky, které vybíral před 1. led-

nem 1953 jako dávku z nájemného nebo z používaných místností (dávku ze zastavěných ploch) a poplatek za čištění města (poplatek za odvoz popela a smetí, pokud odvoz není obstaráván zvláštním zařízením), a to ve výši podle posledního pravidelného ročního předpisu. Tyto částky jsou součástí nájemného a nájemníci (uživatelé místností) jsou povinni je platit zároveň s nájemným.

Oddíl V

Závěrečná ustanovení

§ 24

Zmocnění

(1) Vláda může

1. podle potřeby měnit sazby daně vyměřované podle zastavěné plochy (§ 9),
2. poskytnout úlevu, popřípadě osvobození od daně některým druhům budov nebo některým skupinám poplatníků.

(2) Ministerstvo financí

1. vydá předpisy potřebné k provedení tohoto zákona,
2. upraví řízení ve věcech této daně a odvádění nájemného na zvláštní účet,
3. může učinit opatření k zamezení nesrovnalostí a tvrdostí, které by mohly z tohoto zákona vzniknout.

§ 25

Daň podle tohoto zákona se vyměří poprvé na rok 1962.

§ 26

Zrušuje se zákon č. 80/1952 Sb., o domovní dani, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících, a předpisy podle něho vydané, s výjimkou vyhlášky č. 371/1952 Ú. l., o odvádění nájemného z budov na zvláštní účty u státních spořitelén.

§ 27

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1962.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.

144

VYHLÁŠKA

ministerstva financí

ze dne 8. prosince 1961,

kterou se provádí zákon č. 143/1961 Sb., o domovní dani

Ministerstvo financí stanoví podle § 24 odst. 2 č. 1 zákona č. 143/1961 Sb., o domovní dani (dále jen „zákon“):

Oddíl I

Daňová povinnost

K § 2

[¹] Domovní dani podléhají budovy zřízené a určené podle své hospodářské povahy k trvalým účelům bez zřetele na to, jakého materiálu bylo při jejich zřízení použito. Budovou se rozumí každé stavení, i když je zřízeno v zemi. Časové omezení trvání budovy není však na překážku povinnosti k dani.

[²] Za budovy zřízené k trvalým účelům nelze považovat například budovy postavené na dobu provádění určité stavby (staveništní zařízení, kantýny, šatny), prodejní stánky na veřejném prostranství, kabiny na břehu řek apod.

[³] Domovní dani podléhají budovy (jejich části), které slouží obytným účelům, výrobě, obchodu nebo poskytování služeb, garáže apod. Dani podléhají též chaty, altány apod., jestliže výměra zastavěné plochy činí nejméně 8 m².

[⁴] Budovami, které jsou v socialistickém vlastnictví, jsou zejména budovy,

- a) které jsou národním majetkem a byly svěřeny do správy nebo užívání organizacím socialistického sektoru, budovy ústředních a ostatních úřadů a orgánů, národních výborů, soudů a ostatních zařízení a organizací hospodářských podle rozpočtů, které jsou součástí státního rozpočtu,
- b) které jsou ve vlastnictví družstevních organizací (např. výrobních, spotřebních nebo bytových družstev, jednotných zemědělských družstev, družstevních svazů a jejich podniků apod.) nebo společenských organizací (např. politických stran, ROH, ČSM, SČSP, ČSTV, SPB, ČSČK, Svazarmu, církví a náboženských společností apod.).

Tyto budovy nepodléhají dani bez zřetele na to, jakým účelům slouží a jakým způsobem se jich používá.

[⁵] Slouží-li část budovy k účelům obytným a část budovy jako budova hospodářská k účelům zemědělské výroby, započítává se do zastavěné plochy rozhodně pro vyměření daně pouze plocha zastavěná obytnou částí budovy. K ploše zastavěné samostatnými hospodářskými budovami sloužícími k zemědělské výrobě se nepřihlíží.

K § 3

[⁶] Patří-li budova společně několika osobám (spoluvlastníkům), vyměří se daň osobě, kterou spoluvlastníci k tomu účelu označili, jinak kterékoli z nich.

[⁷] Patří-li budova společně fyzickým osobám nebo právnickým osobám nesocialistického sektoru a socialistickým organizacím, vyměří se daň pouze soukromým osobám, a to poměrně částkou odpovídající jejich vlastnickým podílům.

K § 5

Způsob vyměření daně

[⁸] U rodinných domků zčásti obývaných vlastníkem nebo osobami vlastníku blízkými (odstavec 9) a zčásti pronajatých jiným osobám vyměří se daň podle zastavěné plochy. U rodinných domků zcela pronajatých nebo zcela užívaných jinými osobami než vlastníkem a osobami vlastníku blízkými vyměří se daň podle nájemného nebo ceny užívání.

[⁹] Osobami vlastníku blízkými jsou jeho manžel, osoby, které jsou s ním nebo s jeho manželem příbuzné buď v pokolení přímém, nebo v pokolení pobočném až do bratrance (sestřenice) včetně, a jiné osoby, které s ním žijí ve společné domácnosti jako členové rodiny; poměru příbuzenskému se rovná poměr založený osvojením.

K § 7

Vznik a zánik daňové povinnosti

[¹⁰] Vlastník je povinen hlásit změny rozhodně pro vyměření daně do 15 dnů ode dne, kdy změna nastala.

[¹¹] Vznikne-li za platnosti zákona daňová povinnost u budovy, z níž se vyměří daň podle zastavěné plochy, vyměří se daň na rok, v němž da-

ňová povinnost vznikla, podle stavu ke dni vzniku daňové povinnosti částkou odpovídající tolika dvanáctinám roční daně, kolik celých měsíců chybí do konce roku, v němž daňová povinnost vznikla. Na následující kalendářní rok se již vyměří daň celou roční částkou.

[12] Vznikne-li daňová povinnost u budovy, z níž se vyměří daň podle nájemného a ceny užívání, vyměří se daň na rok, v němž daňová povinnost vznikla, po jeho uplynutí z nájemného a ceny užívání připadající na dobu ode dne vzniku daňové povinnosti do konce roku, v němž daňová povinnost vznikla, po srážce odčitatelných položek (§ 11 zákona) připadajících na tuto dobu. Na následující kalendářní rok vyměří se daň tak, že se nájemné a cena užívání (po srážce odčitatelných položek) za část roku, v němž daňová povinnost vznikla, přepočtou na celý rok.

[13] Zanikne-li daňová povinnost u budovy, z níž se vyměří daň podle zastavěné plochy, během roku, odepíše se z daně vyměřené na tento rok částka odpovídající tolika dvanáctinám roční daně, kolik celých měsíců chybí do konce roku, v němž daňová povinnost zanikla.

[14] Zanikne-li daňová povinnost u budovy, z níž se vyměří daň podle nájemného a ceny užívání, během roku, upraví se vyměření daně na tento rok podle nájemného a ceny užívání za dobu od počátku roku, v němž daňová povinnost zanikla, do dne jejího zániku, po srážce odčitatelných položek.

[15] Dojde-li během roku ke změně ve způsobu vyměření daně tím,

- a) že u budovy, která podléhala dani ze zastavěné plochy, vzniknou podmínky pro vyměření daně podle nájemného a ceny užívání, vyměří se daň nově ode dne vzniku podmínek pro nový způsob vyměření; daň vyměřená podle zastavěné plochy připadající na zbytek roku se odepíše,
- b) že u budovy, která podléhala dani podle nájemného a ceny užívání, vzniknou podmínky pro vyměření daně podle zastavěné plochy, vyměří se daň nově od počátku měsíce následujícího po dni, kdy ke změně podmínek došlo.

V obou případech se vyměří daň pro zbytek kalendářního roku i pro rok následující obdobně podle ustanovení odstavců 11 a 12.

[16] Změny v osobě vlastníka (jde-li o soukromé osoby), k nimž dojde během roku, jsou pro vyměření daně nerozhodné; případné nároky na náhradu daně za příslušnou část roku mezi vlastníky lze uplatnit jedině občanskoprávně.

Oddíl II

Vyměření daně podle zastavěné plochy

K § 8

[17] Domy, které vzhledem k svému stavebnímu uspořádání plní účel rodinných domků, rozumějí se

domy stavebně uspořádané jako rodinné domky, které se však za rodinné domky ve smyslu předpisů o hospodaření s byty*) nepovažují jen proto, že mají více obytných místností a že plošná výměra těchto místností je větší, než stanoví uvedené předpisy.

[18] Domy, které vzhledem k okruhu uživatelů plní účel rodinných domků, rozumějí se domy, které nemají podstatné znaky obytných domů určených k pronajímání za účelem bezpracných zisků a jsou skutečně zcela užívány k obývání spoluvlastníky nebo vlastníkem (spoluvlastníky) a osobami mu blízkými (odstavec 9).

[19] Domy, které vzhledem k jiným skutečnostem plní účel rodinných domků, rozumějí se domy, které nemají podstatné znaky obytných domů určených k pronajímání za účelem bezpracného zisku a které nelze bez neúměrného nákladu upravit tak, aby v nich mohlo být více samostatných bytů odpovídajících dnešním požadavkům na úroveň bydlení.

K § 9

Sazba daně

[20] Zastavěnou plochou je plocha budovou skutečně pokrytá. Plocha garáže, prádelny apod. se k zastavěné ploše připočítává, jsou-li taková stavení mimo hlavní budovu. Plocha kůlny na palivo (i zděné) a na drobná hospodářská zvířata, plocha zrušených provozoven a zrušených hospodářských budov neužívaných k bytovým účelům, ani za garáže, prádelny apod., jakož i nádvoří a cesty se do zastavěné plochy nevčítají. Rovněž se nezapočítávají do zastavěné plochy schody, které jsou mimo půdorys budovy a k budově pouze přiléhají. Plocha průjezdu, jestliže je nad ním obytné patro, započítává se do výměry zastavěné plochy domu plně. Není-li tomu tak, započítává se plocha průjezdu do výměry zastavěné plochy domu jen polovinou.

[21] Pro sazbu daně je rozhodný počet obyvatel obce zjištěný posledním sčítáním lidu. Místní národní výbor může stanovit, že se daň vybírá nejbližší nižší nebo nejbližší vyšší sazbou daně, jestliže počet obyvatel obce v období mezi dvěma sčítáními lidu podstatně převyší hranici rozhodnou pro došavadní sazbu daně nebo pod ní klesne.

[22] Lázeňskými místy, v nichž se vyměří daň sazbou uvedenou v § 9 odst. 1 písm. e) zákona, jsou: Bojnické Kúpele, Františkovy Lázně, Karlovy Vary, Lázně Jeseník, Lúčky, Luhačovice, Mariánské Lázně, Piešťany, Poděbrady, Rájecké Teplice, Sliač, Teplice u Hranic, Trenčianské Teplice, Vyšné Ružbachy.

[23] Sazbou uvedenou v § 9 odst. 1 písm. e) zákona vyměří se daň pouze v těch částech lázeňského místa, které určí místní národní výbor. V ostatních částech lázeňského místa se vyměří daň sazbou odpovídající počtu obyvatel celého lá-

*) Zákon o hospodaření s byty a předpisy vydané k jeho provedení.

zeňského místa. Místní národní výbor vyhlásí způsobem v místě obvyklým, jakou sazbou se daň vyměřuje v jednotlivých částech lázeňského místa.

[²⁴] Za patrovou budovu se nepovažuje budova s podkrovím (mansardou), jehož podlahová plocha nedosahuje poloviny výměry zastavěné plochy. Podlahovou plochou podkroví se rozumí podlahová plocha všech místností a předsině (chodeb) v podkroví, ne však podlahová plocha půdy. Při posuzování, zda jde o patrovou budovu, nepřihlíží se k suterénu. Za budovu zčásti pronajatou považuje se pouze budova, která je zčásti pronajata jiným osobám než osobám vlastníku blízkým.

[²⁵] Za zvlášť dobře vybavené obytné budovy se považují budovy, v nichž jsou uzavřené byty s ústředním, dálkovým nebo etážovým topením, s obytnými nebo k obývání způsobitelnými halami apod.

[²⁶] Domovní zahrada je zahrada související s pozemkem, na němž je budova, i když je souvislost přerušena veřejnou komunikací. Za domovní se však nepovažuje zahrada sloužící k zemědělské výrobě, z níž se příjmy zdaňují zemědělskou daní nebo by byly touto daní zdaněny, kdyby nebyly od ní osvobozeny (např. u členů jednotných zemědělských družstev). Při použití vyšší sazby nad dolní hranici pro vyměření daně z obytné budovy s domovní zahradou přihlíží národní výbor k velikosti a poloze zahrady (na rovině, na svahu apod.); daň se však nezvýší, nepřesahuje-li výměra domovní zahrady 1000 m².

[²⁷] Daň s případným zvýšením (§ 14 odst. 4 zákona) se zaokrouhluje nahoru na celé Kčs.

Oddíl III

Vyměření daně podle nájemného a ceny užívání

K § 10

[²⁸] Byla-li budova (její část) pronajata po část roku, započítává se do základu daně (§ 12 zákona) nájemné jen za dobu, po kterou byla pronajata.

[²⁹] Plnění v naturáliích, pracovních výkonech nebo jiných majetkových výhodách se ocení podle cen v místě obvyklých.

[³⁰] Příslušenstvím budovy jsou věci a zařízení, které náleží vlastníku budovy a jichž se s budovou trvale užívá. Jsou to např. osvětlovací zařízení, výkladní skříně, zdviže, ústřední topení apod. V domech, ve kterých úplaty za ústřední (dálkové) vytápění a za dodávku teplé vody mají být účtovány odděleně od nájemného,^{*} se tyto úplaty neuvedou v přiznaném nájemném a neodčítají jako odčitatelné položky.

[³¹] Je-li nájemné nedobytné, může národní výbor základ daně úměrně snížit.

[³²] Podle ceny užívání vyměřuje se daň,

- a) jsou-li části budovy užívány vlastníkem nebo přenechány jiným osobám k užívání zdarma nebo za nájemné nižší než stanoví cenové předpisy nebo bylo-li z nich nájemné prominuto,
- b) přenechávají-li se zaměstnancům vlastníka budovy (např. domovníkovi) zdarma nebo za plat včítaný do mzdy byty služební nebo naturální,
- c) jsou-li budovy nebo jejich části přenechány k trvalému či přechodnému ubytování i s bytovým zařízením za jednotnou úplatu,
- d) přenechávají-li se budovy nebo části budov zároveň s jinými majetkovými předměty nebo právy k užívání za jednotnou úplatu.

[³³] Je-li budova (její část) přenechána k trvalému či přechodnému ubytování i s bytovým zařízením za jednotnou úplatu, považuje se za cenu užívání jednotná úplata snížená o přiměřenou částku připadající na úplatu za užívání nábytku, zařízení nebo za posluhu, nejvýše však o 50 %.

[³⁴] Cena užívání domovní zahrady se stanoví částkou odpovídající nájemnému, kterého by se dosáhlo pronájmem zahrady, s přihlédnutím k velikosti a poloze zahrady, popř. ke způsobu a rozsahu užívání.

K § 11

Odčitatelné položky

[³⁵] Poplatník si může odečíst od úhrnu nájemného a ceny užívání částky, o kterých doklady prokáže, že je zaplatil na úhradu těchto výdajů v minulém roce.

[³⁶] Součástí nákladů spojených s výkonem prací domovníckých (popř. topiče) a odměny za tyto práce (§ 11 písm. d) zákona) je i pojistné placené vlastníkem budovy jako zaměstnavatelem domovníka (topiče) podle předpisů o nemocenském pojištění. Náhrada těchto nákladů a odměny jsou odčitatelnou položkou, i když část prací (ať domovníckých či jiných) vykonává z příkazu vlastníka nebo jeho zástupce osoba, která není v pracovním poměru domovníckém. Jestliže vlastník (spoluvlastník) vykonává domovnícké práce sám, není hodnota těchto prací odčitatelná. Vykonává-li tyto práce osoba, která žije s vlastníkem ve společné domácnosti, lze vyplacenou odměnu za tyto práce uznat za odčitatelnou položku jen tehdy, jestliže je hodnověrně prokázáno, že uvedená osoba domovnícké práce skutečně vykonává a že jde o odměnu přiměřenou.

[³⁷] Náhradu jiných než v § 11 zákona uvedených výdajů spojených se správou budovy nelze od úhrnu nájemného a ceny užívání odečítat. Zejména nelze odečítat např. peněžitou náhradu za naturální byt pro domovníka, výdaje za osvětlování schodiště, chodeb a jiných prostorů v budově přístupných nájemníkům nebo jiným osobám, úplatu za čištění komínů, úplatu za elektrický proud pro zdviž apod.

*) Vyhláška č. 197/1957 Ú. I., o úplatě za ústřední (dálkové) vytápění a za dodávku teplé vody.

K § 12

Základ a sazba daně

[38] Základ daně se zaokrouhluje do částky Kčs 50 dolů a nad částku Kčs 50 nahoru na částku dělitelnou stem.

[39] Daň s případným zvýšením (§ 14 odst. 4 zákona) se zaokrouhluje nahoru na celé Kčs.

[40] Vznikne-li daňová povinnost během roku (odstavec 12), je pro výši daňové sazby rozhodný základ daně přepočtený na celý rok.

Oddíl IV

Společná ustanovení

K § 14

Přiznání

[41] U budov, z nichž se daň vyměřuje podle zastavěné plochy, jsou okolnostmi rozhodnými pro vyměření daně, které je vlastník povinen oznámit do 15 dnů po nastalé změně, zejména každá stavební změna, která znamená změnu v dosavadním objemu budovy (přestavba, přístavba, nástavba), stavba vedlejších budov (např. garáže, prádelny apod.), jejichž zastavěná plocha se započítává pro vyměření daně do plochy budovou zastavěné, u rodinných domků též pronájem nebo přenechání užívání budovy jiným osobám než osobám vlastníku blízkým (odstavec 9) apod. Mímoto je nový nabyvatel povinen hlásit změnu ve vlastnických poměrech.

[42] Spoluvlastníci budovy oznámí národnímu výboru společného zmocněnce. Oznámení se podává zároveň s přiznáním, jinak po změně nastalé ve vlastnických poměrech. Neoznámí-li spoluvlastníci společného zmocněnce, je národní výbor oprávněn považovat kteréhokoli spoluvlastníka za zmocněnce ostatních.

[43] U budov, z nichž se daň vyměřuje podle nájemného a ceny užívání, je vlastník povinen dát přiznání k dani podepsat nájemníkům, kteří svými podpisy potvrdí správnost přiznané výše nájemného. K přiznání je povinen připojit doklady o uplatněných odčitatelných položkách (§ 11 zákona).

K § 15

Vyrozumění o předpisu daně

[44] Počátek, dobu a místo vyložení předpisných seznamů vyhlásí místní národní výbor způsobem v místě obvyklým.

K § 18

Placení daně

[45] Vznikne-li daňová povinnost během roku (odstavce 11 a 12), je daň za dobu ode dne vzniku daňové povinnosti do konce roku splatná ve lhůtě stanovené pro podání přiznání (§ 14 odst. 1 a 2 zákona). U budov, z nichž se daň vyměřuje podle nájemného a ceny užívání, může národní výbor vlastníku budovy stanovit zálohové splátky v roce, v němž daňová povinnost vznikla nebo v němž nastala změna ve způsobu zdanění v tom smyslu, že u budovy podrobené dani podle zastavěné plochy nastaly podmínky pro zdanění podle nájemného a ceny užívání.

K § 19

Penále

[46] Penále vypočtené z daně včas nezaplacené se zaokrouhluje nahoru na celé Kčs.

Účinnost

[47] Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1962; použije se jí poprvé při vyměření daně na rok 1962.

První náměstek ministra:

inž. Sucharda v. r.

145

Z Á K O N

ze dne 30. listopadu 1961

o dani z příjmů obyvatelstva

Národní shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

§ 1

Dosaženým vývojem socialistických výrobních vztahů se změnily ekonomické podmínky pro zdaňování příjmů ze soukromé výdělečné činnosti a ostatních příjmů obyvatelstva. Nově vytvořeným podmínkám se proto přizpůsobuje zdaňování těchto příjmů a zároveň se též zjednodušuje jejich zdanění a upravuje se daň z příjmů obyvatelstva, kterou se nahrazuje i dosavadní živnostenská daň.

Oddíl I

Daňová povinnost

§ 2

Daň z příjmů obyvatelstva platí fyzické osoby ze svých příjmů, s výjimkou příjmů

- a) z pracovního a jemu podobného poměru a z důchodů,
- b) z literární a umělecké činnosti plynoucích osobám literárně, umělecky nebo vědecky činným nebo vdovám a nezletilým dětem po těchto osobách a
- c) ze zemědělské výroby.

§ 3

Osvobození

Od daně jsou osvobozeni diplomatictí zástupci pověřeni v Československé socialistické republice, jiné osoby, které podle mezinárodního práva poží-

vají výsad a imunity, a konzulové z povolání za předpokladu, že nejsou československými státními občany a že je zaručena vzájemnost.

§ 4

Zdaňovací období

Daň se vyměřuje za kalendářní rok po jeho uplynutí. Daň stanovená paušální částkou (§ 9) vyměřuje se na běžný kalendářní rok.

§ 5

Základ daně

(¹) Základem, z něhož se daň vyměřuje, je rozdíl mezi celkovým příjmem poplatníka (peněžním i naturálním) a výdaji vynaloženými na dosažení příjmu.

(2) Příjmy z budov, které plynou manželům (druhovi a družce) a jejich nezletilým dětem, žijí-li ve společné domácnosti, se sčítají a zdaňují dohromady. Má-li poplatník, který ve svém přiznání k dani uvede příjmy z budov, ještě jiné dani podrobené příjmy, zdaňují se všechny tyto příjmy dohromady.

§ 6

Provozuje-li poplatník výdělečnou činnost se zaměstnanci a je-li základ daně zjištěn podle § 5 nižší než 30 % nákladu na hrubé mzdy těchto zaměstnanců, je základem daně částka rovnající se 30 % nákladu na hrubé mzdy; za zaměstnance se však nepovažují manželka (manžel) nebo družka (druh) a nezletilé děti.

Oddíl II

Sazba daně

§ 7

(¹) Daň z příjmu obyvatelstva činí

při základu daně

přes Kčs	do Kčs	
	3 000	5 %
3 000	6 000	10 %
6 000	8 000	600 Kčs a 15 % ze základu přesahujícího 6 000 Kčs
8 000	12 000	900 Kčs a 25 % ze základu přesahujícího 8 000 Kčs
12 000	18 000	1 900 Kčs a 35 % ze základu přesahujícího 12 000 Kčs
18 000	28 000	4 000 Kčs a 45 % ze základu přesahujícího 18 000 Kčs
28 000	46 000	8 500 Kčs a 55 % ze základu přesahujícího 28 000 Kčs
46 000		18 400 Kčs a 65 % ze základu přesahujícího 46 000 Kčs.

(2) Daň se nevyměří, činí-li po zvýšení nebo snížení (§ 10) méně než 20 Kčs.

§ 8

Provozuje-li poplatník jakoukoli živnost (řemeslo, obchod, hostinství, povoznictví aj.), zvýší národní výbor daň podle § 7 až o 30 %, nejméně však o částku 800 Kčs.

§ 9

Drobným živnostníkům a provozovatelům lidové zábavy, podomních a kočovných živností může být daň stanovena paušální částkou, aniž by byl základ daně zjišťován způsobem stanoveným v § 5.

Zvýšení a snížení daně

§ 10

(1) Daň podle § 7 se zvyšuje

- a) o 40 % poplatníkům, kteří nevyživují žádnou osobu, a
- b) o 20 % poplatníkům, kteří vyživují jednu osobu.

(2) Daň se snižuje o 30 % poplatníkům, kteří vyživují více než tři osoby, nejvýše však o 1200 Kčs. Daň se sníží jen tehdy, nebyla-li poplatníku z téhož důvodu snížena daň jiná.

§ 11

Daň včetně zvýšení podle § 8 a 10 nesmí činit více než 85 % daňového základu.

§ 12

Daněproště minimum

Daň se nevyměří, nepřesahuje-li základ daně 2400 Kčs a je-li poplatník svou výživou odkázán výhradně na příjmy podrobené této dani.

§ 13

Sleva na dani

Invalidním a přestárlým živnostníkům mohou národní výbory povolit částečné nebo úplné osvobození od daně.

Oddíl III

Všeobecná ustanovení

§ 14

(1) Daň z příjmů obyvatelstva je rozpočtovým příjmem místních národních výborů.

(2) Správu daně vykonává místní národní výbor, v jehož obvodu má poplatník svoje bydliště.

§ 15

Přiznání

(1) Každý, kdo je povinen platit daň z příjmů obyvatelstva a komu nebyla stanovena daň paušální částkou (§ 9), je povinen podat do 31. ledna přiznání k dani za uplynulý rok.

(2) Je-li příjmem podrobeným dani toliko příjem z budov, z pronájmu věci a podnájmu a nepřesahuje-li základ daně 3000 Kčs, platí předpis daně na dva roky bez podávání přiznání.

(3) Nepodá-li poplatník přiznání včas, může mu být daň zvýšena až o 10 %.

§ 16

Začne-li nebo přestane-li poplatník vykonávat činnost nebo pobírat příjmy podrobené dani, je povinen oznámit to do 15 dnů národnímu výboru.

§ 17

Vyměření daně

(1) K vyměření daně je příslušný národní výbor, v jehož obvodu měl poplatník bydliště 31. prosince roku, za který se daň vyměruje.

(2) O vyměření daně vyrozumí národní výbor poplatníka platebním výměrem.

§ 18

Odvolání

Proti platebnímu výměru může poplatník podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení, a to u národního výboru, který platební výměr vydal.

Placení daně

§ 19

(1) Poplatník je povinen daň si sám vypočítat a zaplatit ji příslušnému národnímu výboru do 31. ledna po uplynutí roku, za který se daň vyměruje.

(2) Daň stanovená paušální částkou (§ 9) je splatná najednou do 31. července běžného roku.

§ 20

(1) Poplatník je povinen platit čtvrtletní zálohy na daň za běžný rok, pokud vykonává činnost nebo pobírá příjmy podrobené této dani, a to ve výši jedné čtvrtiny poslední roční daňové povinnosti. Zálohy na daň jsou splatné vždy do konce prvního měsíce po uplynutí kalendářního čtvrtletí.

(2) Čtvrtletní zálohy na daň nejsou povinni platit poplatníci, jimž byla na běžný rok stanovena daň paušální částkou (§ 9), a dále ti poplatníci, jejichž roční daňová povinnost nepřesahuje 100 Kčs.

§ 21

Penále

Nebyla-li daň (záloha na daň) zaplacená včas, je poplatník povinen platit penále ve výši 5 % ne-

doplatků daně (záloh na daň) s příslušenstvím, zjištěných ke dnům splatnosti.

§ 22

Záznamní povinnost

Národní výbor může uložit poplatníkům, kteří provozují výdělečnou činnost, aby vedli denní záznamy o příjmech a výdajích a doklady uschovali.

§ 23

Kontrola daně

(1) Národní výbory prověřují včasnost, správnost a úplnost placení daně a správnost a úplnost daňových přiznání.

(2) Poplatníci jsou oprávněni a povinni při kontrole spolupůsobit, poskytnout kontrolním orgánům vysvětlení a důkazní prostředky, předložit písemnosti a pomůcky týkající se skutečností rozhodných pro vyměření daně a učinit vše, co je k usnadnění a urychlení kontroly potřebné.

§ 24

Součinnost

(1) Socialistické organizace jsou povinny poskytovat národním výborům pomoc při vyměrování, vybírání a vymáhání daně. K zajištění této součinnosti může národní výbor socialistickým organizacím uložit zejména,

a) aby při výplatách úhrad soukromníkům za dodávky zboží, práce nebo služby srážely zálohy na daň,

b) aby poplatníkovi uhrazovaly jeho dodávky, práce nebo služby na jeho jediný účet u státní spořitelny.

(2) Vyplácející organizace odpovídá za správné provedení srážky a včasné odvedení zálohy na daň z příjmů obyvatelstva a za správné provedení úhrady na jediný běžný účet poplatníka.

§ 25

Promlčení

(1) Daň nelze vyměřit a vymáhat po uplynutí tří let od konce kalendářního roku, v němž byl poplatník povinen podat přiznání k dani.

(2) Je-li proveden úkon k vyměření nebo vymáhání daně, běží promlčecí lhůta znovu od konce kalendářního roku, v němž byl poplatník o tomto úkonu zpraven.

Oddíl IV

Závěrečná ustanovení

§ 26

Zmocnění

(1) Vláda může určité skupiny poplatníků od daně zcela nebo zčásti osvobodit nebo poskytnout jim daňovou úlevu.

(2) Ministerstvo financí

a) vydá předpisy potřebné k provedení tohoto zákona,

b) upraví řízení ve věcech této daně,

c) může osvobodit určité druhy příjmů od daně a určitým poplatníkům povolit úlevu, popřípadě osvobození od daně,

d) může učinit opatření k zamezení nesrovnalostí a tvrdostí, jež by mohly z tohoto zákona vzniknout.

§ 27

(1) Daň podle tohoto zákona se vyměří poprvé z příjmů podrobených dani dosažených v roce 1961.

(2) Došlo-li k zániku činnosti podrobené dani před 1. lednem 1962, vyměří se daň z příjmů obyvatelstva a živnostenská daň podle předpisů platných v době zániku daňové povinnosti.

§ 28

Zrušují se zákony č. 78/1952 Sb., o dani z příjmů obyvatelstva, a č. 79/1952 Sb., o živnostenské dani, ve znění předpisů je měnicích a doplňujících a předpisy podle těchto zákonů vydané.

§ 29

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1962.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.

146

VYHLÁŠKA

ministerstva financí

ze dne 8. prosince 1961,

kterou se provádí zákon č. 145/1961 Sb., o dani z příjmů obyvatelstva

Ministerstvo financí stanoví podle § 28 odst. 2 zákona č. 145/1961 Sb., o dani z příjmů obyvatelstva (dále jen „zákon“):

Oddíl I

Daňová povinnost

K § 2

(1) Daní podléhají fyzické osoby, které mají příjmy z pramenů na území Československé socialistické republiky. Nezáleží na tom, zda fyzická osoba na území Československé socialistické republiky bydlí nebo pobývá nebo zda jde o československého státního občana, nebo o cizince.

(2) Příjmy z pramenů mimo území Československé socialistické republiky se zdaní, jen jestliže plynou československým státním občanům, kteří bydlí nebo pobývají na území Československé socialistické republiky, a jestliže nebude prokázáno, že byly zdaněny obdobnou daní cizozemskou.

(3) Daní podrobenými příjmy jsou jak příjmy peněžní, tak naturální. K naturálním příjmům patří jak hodnota výrobků spotřebovaných poplatníkem a příslušníky jeho domácnosti anebo určených k jejich vlastní spotřebě, tak plnění v pracovních výkonech nebo jakýchkoli jiných majetkových výhodách.

(4) Daní podléhají zejména příjmy z živností, řemesel a jiných výdělečných činností, jestliže nejsou provozovány v pracovním nebo jemu podobném poměru, příjmy z domovního majetku, z pozemků, které nejsou součástí zemědělské výroby podrobené zemědělské dani, jakož i příjmy z využití majetkových předmětů a práv.

(5) Daní podléhají též úroky z cenných papírů a půjček, nikoli však úroky z úsporných vkladů.

(6) U dědiců po osobách literárně a umělecky činných, výjma vdov a nezletilých dětí po těchto osobách, podléhají dani příjmy ze zděděných autorských práv a jejich využití, jakož i příjmy z prodeje majetkových předmětů, které zhotovil zůstavitel (např. obrazy, sochy). Při zdaňování příjmů z prodeje zděděných majetkových předmětů započte se do základu daně toliko rozdíl mezi příjmem z realizace a hodnotou zjištěnou při projednávání dědictví.

(7) Do zdanitelného příjmu se nezapočítávají:

- a) pojistné náhrady přijaté podle pojistné smlouvy o osobním a majetkovém pojištění, popřípadě z povinného pojištění,
- b) částky přijaté z dědictví, darem nebo jiným bezúplatným věnováním, s výjimkou případů uvedených v odstavci 6,
- c) částky přijaté ze zcizení majetku patřícího poplatníkovi, nejde-li o prodej spekulativní (srov. odstavec 20),
- d) výhry na losy a výherní vkladní knížky a příjmy ze sázek a her,
- e) náhrada za utrpenou škodu,
- f) úhrady na osobní potřeby podle zákona o právu rodinném (i mezi rozvedenými manžely) a státní dětské příspěvky (§ 11 až 14 zákona č. 69/1952 Sb.),
- g) podpory poskytované kulturními fondy zřízenými podle § 73 zákona č. 115/1953 Sb., o právu autorském,
- h) příjmy, které jsou osvobozeny od daní podle zvláštních zákonných ustanovení (státní ceny, čestné důchody národních umělců apod.).

K § 4

Zdaňovací období

(8) Přestane-li poplatník během roku vykonávat činnost nebo pobírat příjmy podrobené dani, takže nastane úplný zánik jeho daňové povinnosti, může mu být daň vyměřena ještě před uplynutím roku, v němž jeho daňová povinnost zanikla. Daň je v tomto případě splatná do 15 dnů po doručení platebního výměru.

K § 5

Základ daně

(9) Při stanovení základu daně přihlíží se jen k těm příjmům a výdajům, které byly uskutečněny v kalendářním roce, za který se daň vyměřuje. Při zdanění příjmů ze spekulativních prodejů se postupuje podle odstavce 20.

(10) K pohledávkám a zásobám na počátku a na konci roku se nehledí. Při zániku daňové povinnosti

nosti zdaní se však zbylé zásoby spolu s příjmem dosaženým v roce, v němž daňová povinnost zanikla. Zbylé zásoby se ocení částkou, jaké by se pravděpodobně dosáhlo při jejich realizaci v době zániku daňové povinnosti. Totéž platí o pohledávkách, nejsou-li nedobytné. Budou-li zásoby, které byly zdaněny při zániku daňové povinnosti, později převedeny bezplatně organizaci socialistického sektoru, vyloučí národní výbor na žádost poplatníka podanou nejpozději do tří let od konce roku, v němž k zdanění došlo, hodnotu původně zdaněných zásob ze základu daně a vyměření daně opraví.

(11) Celkový příjem poplatníka se rozumí úhrn příjmů ze všech příjmových zdrojů. Příjmy manželů (druha a družky) a jejich nezletilých dětí s výjimkou příjmů z budov se nesčítají a nezdaňují dohromady, nýbrž daň se vyměří a předepíše vždy té osobě, která pobírá daní podrobený příjem. Má-li však jedna osoba různé druhy příjmů, sečtou se a zdaní se jí všechny tyto příjmy dohromady.

(12) Každá z osob společně zdaněných je zavázána rukou společnou a nerozdílnou zaplatit celou předepsanou daň připadající na příjem z domu.

(13) U poplatníků, kteří vedou o své činnosti účetní zápisy odpovídající předpisům o účetní evidenci, je daňovým základem rozdíl mezi výnosy a náklady za kalendářní rok, za který se daň vyměří. Přitom se posuzují jednotlivé položky výnosů a nákladů co do zdanitelnosti a odčitatelnosti stejně jako příjmy a výdaje poplatníků, kteří účetní zápisy nevedou.

(14) Výdaji vynaloženými na dosažení příjmu jsou výdaje, které souvisí s některým pramenem příjmu a musely být učiněny, aby příjmu z tohoto pramene bylo dosaženo. Takovými výdaji jsou například u řemeslníků a živnostníků výdaje na suroviny a materiál, výdaje na nájemné a udržování zvláštních provozních místností, výdaje na otop, elektrický proud, pohonné hmoty a výdaje na běžnou opravu inventáře, u povozníků výdaje na udržování tažných zvířat, na nájemné a udržování stájí, na opravu inventáře apod.

(15) Výdaji vynaloženými na dosažení příjmu nejsou však výdaje na osobní potřebu poplatníka a jeho rodiny, mzdy a odměny vyplacené manželce a jiným vyživovaným osobám, které pomáhají poplatníkovi v jeho výdělečné činnosti, výdaje na zlepšení a rozmnožení poplatníkovy majetku, odpisy pro opotřebení nebo znehodnocení, ztráty na majetku, pojistné všeho druhu (s výjimkou poplatníkovy příspěvku na nemocenské pojištění za jeho zaměstnance), daně (s výjimkou domovní daně a dřívější živnostenské daně), pokuty, penále apod.

(16) Převyšují-li výdaje vynaložené na dosažení příjmu z určitého pramene příjem z tohoto pramene dosažený, lze je odečíst od celkového příjmu poplatníkovy jen do výše příjmu dosaženého z tohoto pramene. Nelze tedy ztrátu utrpěnou u některého příjmového pramene kompenzovat s příjmy z ostatních pramenů. Má-li poplatník více budov, lze po-

važovat všechny budovy téhož druhu (například dva činžovní domy, nikoli však činžovní dům a rodinný dům, z něhož se vyměří domovní daň podle zastavěné plochy) patřící témuž vlastníku za jeden pramen příjmů. Za tohoto předpokladu lze odečíst ztrátu z jednoho domu od výnosu druhého domu.

(17) Příjem z budov se rozumí skutečně přijaté nájemné ve smyslu § 10 zákona o domovní daní. Příjem z budov proto není cena užívání budov anebo jejich částí, které poplatník užívá se svou rodinou nebo které přenechal jiným osobám k užívání zdarma. Rovněž není příjem z budov cena užívání bytů služebních a naturálních přenechaných zaměstnancům poplatníka zdarma nebo za plat včítaný do mzdy, pokud výdaje na tyto zaměstnance lze považovat za výdaje vynaložené na dosažení daní podrobeného příjmu. Příjem z budov je však úplata placená domovníkem za větší byt, než jaký mu jako naturální přísluší.

(18) Jako výdaje vynaložené na dosažení příjmů z budov lze odečíst od nájemného zaplacenou domovní daň, dále výdaje vynaložené na udržování a správu budov a na úroky z hypotekárních dluhů. U budov, z nichž se odvádí nájemné na zvláštní účty nájemného u státních spořitelén, odečte se též částka převedená z těchto účtů na účty oprav. Jako výdaje vynaložené na dosažení příjmů nelze odečíst amortizaci a pojistné z pojištění budov. Není-li budova zcela pronajata, lze výdaje odečíst od nájemného jen poměrnou částí připadající na pronajatou část budovy.

(19) Nemůže-li poplatník výdaje vynaložené na dosažení příjmů prokázat hodnověrnými doklady nebo jde-li o poplatníky, kteří si výdaje obvykle nezaznamenávají a doklady neuschovávají, lze výdaje odečíst od dosaženého příjmu paušální částkou, a to:

- a) u příjmu z podnájmu až do výše dvou třetin,
- b) u příjmu z chovu kozešinových zvířat, laboratorních zvířat a včel, má-li tato činnost povahu živnostenského podnikání, až do 50 %,
- c) u příjmu ze specializované rostlinné výroby (zelenina, jahody, ovoce, léčivé a aromatické rostliny, květiny), je-li tato činnost provozována po živnostensku, až do 30 %,
- d) u příjmu kamelotů z prodeje novin a časopisů 10 %.

(20) Dani podléhají příjmy ze spekulativního prodeje. Za příjmy ze spekulativního prodeje se považují příjmy z realizace předmětů, které si poplatník opatřil s cílem se ziskem je prodat nebo směniti. Základem daně je rozdíl mezi cenou zcizovací a mezi pořizovacími nebo výrobními a nabývacími výdaji za běžný rok i léta dřívější.

Oddíl II

K § 7

Sazba daně

(21) Pro výpočet daně se základ zaokrouhluje na 100 Kčs nahoru.

(22) Daň se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

K § 8

(23) Daň se zvýší, provozuje-li poplatník jakoukoli výdělečnou činnost po živnostensku, tj. soustavně a s úmyslem dosáhnout zisku. Pro daňovou povinnost není rozhodující, zda jde o činnost provozovanou na základě živnostenského oprávnění, či bez tohoto oprávnění. Nerozhoduje také, zda živnost je výlučným povoláním poplatníkovým, či zda ji provádí jako vedlejší povolání, a to popřípadě i vedle zaměstnání vykonávaného v pracovním poměru. Při stanovení výše přírážky se přihlédne pouze k příjmům z výdělečné činnosti provozované po živnostensku, jsou-li s těmito příjmy zdaňovány současně i příjmy z jiných pramenů.

(24) Zvýšení daně podle § 8 se nepředepisuje poplatníkům, kteří provádějí výdělečnou činnost jen ojediněle a v nepatrném rozsahu, dále poplatníkům, kteří provozují soukromé vyučování (cizím jazykům, hudbě apod.), lékařům, dentistům a jiným příslušníkům tzv. svobodných povolání a mistrům houslařům. Zvýšení daně podle § 8 se dále nepředepisuje kamelotům, neprodávají-li noviny a časopisy ve vlastních novinových stáncích a nepřesahuje-li základ daně z příjmů obyvatelstva částku 15 000 Kčs.

(25) Byla-li živnost provozována pouze část roku, stanoví se minimální částka zvýšení podle § 8 přiměřeně době, po kterou byla živnost v roce provozována. Byla-li živnost provozována například od 15. ledna do 10. září, sníží se minimální částka z 800 Kčs na 600 Kčs, neboť v říjnu až prosinci nebyla živnost provozována. U sezónních živností (například sadařství) k takovéto úpravě nedojde.

K § 9

Stanovení daně paušální částkou

(26) Za drobné živnostníky se pro účely vyměření daně považují poplatníci, u nichž podle skutečnosti za poslední dva roky nebo podle předpokladu na běžný rok základ daně nepřesáhl a nepřesáhne částku 10 000 Kčs. Provozovateli lidové zábavy jsou zejména provozovatelé houpaček, kolotočů, střelnic apod.

(27) Paušální částku stanoví národní výbor podle rozsahu provozované činnosti, očekávaného příjmu a se zřetelem na ostatní skutečnosti rozhodné pro zdanění, zejména též s přihlédnutím k zvýšení daně podle § 8 a 10 a snížení daně podle § 10.

K § 10

Zvýšení a snížení daně

(28) Pro zvýšení a snížení daně je rozhodný stav 31. prosince roku, za který se daň vyměřuje. Zanikla-li daňová povinnost před uplynutím roku, za který se daň vyměřuje, je rozhodný stav v době zániku daňové povinnosti.

(29) Vyživovanou osobou se rozumí:

- a) manželka (družka), popřípadě manžel (druh) a nezletilé děti (i osvojené), tj. mladší než 18 let (vnuci, děti v péči nahrazující péči rodičů), žijí-li s poplatníkem ve společné domácnosti, a to bez zřetele na to, mají-li vlastní příjmy či nikoli. Přečasný pobyt mimo společnou domácnost (například z důvodů léčení, učení, studií, výkonu vojenské služby nebo nedostatku bytu) není na závadu tomu, aby tyto osoby byly považovány za vyživované;
- b) zletilé děti a jiné osoby, tedy i osoby, které nejsou s poplatníkem spřízněny, žijí-li v domácnosti poplatníkově a nemají-li vlastní příjmy přesahující částku 200 Kčs měsíčně. Za vyživované osoby nelze považovat osoby, které jsou k poplatníkovi v pracovním poměru (například hospodyně apod.).

(30) Děti z rozvedeného manželství se pokládají za vyživované tím z rodičů, u kterého žijí.

(31) Táž osoba může být uznána za vyživovanou osobu pouze u jednoho poplatníka a u téhož poplatníka pouze u jedné daně. Daň se sníží jen tehdy, nebyla-li poplatníkovi z téhož důvodu snížena daň ze mzdy nebo zemědělská daň.

K § 12

Daněproště minimum

(32) Přesahuje-li základ daně 2400 Kčs, vyměří se daň z celé částky, nikoli jen z částky přesahující 2400 Kčs.

K § 13

Sleva na dani

(33) Za invalidního se považuje živnostník, který pobírá invalidní důchod nebo částečný invalidní důchod podle předpisů o sociálním zabezpečení nebo jehož zdravotní stav odpovídá podmínkám pro přiznání takového důchodu.

(34) Za přestárlého se považuje živnostník, který v roce rozhodném pro zdanění dokončil 65. rok svého věku.

(35) Skutečností odůvodňující slevu daně je třeba uplatnit v přiznání k dani z příjmů obyvatelstva za příslušný rok. Zároveň je poplatník povinen prokázat skutečností odůvodňující nárok na snížení daně. Invalidita se prokazuje rozhodnutím o přiznání invalidního nebo částečně invalidního důchodu nebo posudkem vedoucího lékaře posudkové služby sociálního zabezpečení. Je-li invalidita trvalého rázu, platí posudek jednou předložený i na léta příští.

Oddíl III

Všeobecná ustanovení

K § 15

Přiznání

(36) Přiznání do 31. ledna je povinná podat příslušnému místnímu národnímu výboru (§ 17 zákona

a odstavec 42 této vyhlášky) každá fyzická osoba, která měla v uplynulém roce sama, popřípadě s osobami, s nimiž se společně zdaňuje, daní podrobený příjem přesahující po odečtení výdajů vynaložených na jeho dosažení částku 400 Kčs. Mimoto je povinen podat přiznání každý, kdo byl k tomu národním výborem vyzván.

[37] Jde-li o příjmy z budov, je poplatník (manžel nebo manželka, druh nebo družka) povinen uvést v přiznání též příjmy z budov druhého manžela (druha nebo družky) a nezletilých dětí, kteří s ním žijí ve společné domácnosti.

[38] Pobírá-li poplatník příjem z budov, z pronájmu věcí nebo z podnájmu, platí předpis daně provedený ze základu nepřesahujícího 3000 Kčs za jeden kalendářní rok i pro následující rok, jestliže poplatník podáním přiznání nepožádá, aby mu byla daň znovu vyměřena, nebo jestliže nedojde ke změnám v okolnostech rozhodných pro vyměření daně (například ke změně v počtu vyživovaných osob, získání dalšího příjmu podrobeného dani).

[39] Zvýšení daně podle § 15 odst. 3 se vypočítává z výsledné daně, tj. z daně včetně zvýšení podle § 8 a 10, popřípadě snížení podle § 10.

K § 16

[40] Přestal-li poplatník během roku vykonávat činnost nebo pobírat příjmy podrobené dani, takže nastal úplný zánik jeho daňové povinnosti, je povinen zároveň s oznámením podle § 16 zákona podat národnímu výboru též přiznání k dani za běžný rok.

[41] Oznamovací povinnost se nevztahuje na poplatníky, kteří mají jen nahodilé (jednorázové) dani podrobené příjmy, které se zpravidla neopakují. Povinnost podat přiznání k dani po uplynutí roku není tím však dotčena.

K § 17

Vyměření daně

[42] Zanikla-li daňová povinnost před uplynutím roku, je k vyměření daně příslušný místní národní výbor, v jehož obvodu měl poplatník bydliště v době zániku daňové povinnosti.

K § 19

Placení daně

[43] Rozdíl mezi částkou, kterou byl poplatník povinen zaplatit podle § 20 zákona na zálohách, a částkou, kterou si poplatník vypočetl po uplynutí roku jako svou daňovou povinnost, je povinen zaplatit do 31. ledna.

[44] Je-li daň podle platebního výměru vyšší, než jak si ji poplatník sám vypočetl, nebo jde-li o daň vyměřenou dodatečným platebním výměrem, je poplatník povinen zaplatit rozdíl do 15 dnů po doručení platebního výměru.

K § 20

[45] Poslední roční daňovou povinností se rozumí částka, kterou si poplatník sám vypočetl jako daňovou povinnost za uplynulý rok, a po doručení platebního výměru částka stanovená tímto výměrem.

[46] Je-li daň předepsána platebním výměrem vyšší než daň, kterou si poplatník sám vypočetl, je poplatník povinen doplatit již splatné zálohy na vyšší odpovídající dani předepsané platebním výměrem, a to do 15 dnů po jeho doručení.

[47] Podléhal-li poplatník v uplynulém roce dani jen za část roku, vypočte národní výbor, kolik by činila daň, kdyby podléhal dani za celý rok, a podle takto zjištěné roční daňové povinnosti pak stanoví čtvrtletní zálohy na daň za běžný rok.

[48] Novým poplatníkům může národní výbor stanovit zálohy na daň (§ 20 zákona) přihlížeje k očekávanému příjmu poplatníka a k ostatním poměrům rozhodným pro vyměření daně (například k počtu vyživovaných osob, k rodinným poměrům). Novým poplatníkům se stanoví zálohy na daň zejména v těch případech, kde by pozdější vybrání daně mohlo být ohroženo.

[49] Národní výbor může na žádost snížit zálohy na daň, jestliže se dani podrobený příjem poplatníka v běžném roce podstatně snížil proti roku předcházejícímu.

[50] Zaplacené zálohy se započtou na daň, kterou je poplatník povinen podle § 19 odst. 1 zákona zaplatit do 31. ledna po uplynutí roku, za který se daň vyměřuje, popřípadě na daň, která bude poplatníkovi vyměřena platebním výměrem.

[51] Přestal-li poplatník vykonávat činnost nebo pobírat příjmy podrobené dani, takže nastal úplný zánik jeho daňové povinnosti, není povinen platit zálohy na daň počínajíc kalendářním čtvrtletím, které následuje po úplném zániku daňové povinnosti.

K § 22

Záznamní povinnost

[52] Národní výbor může uložit poplatníkům, kteří provozují výdělečnou činnost:

a) aby vedli denní záznam o tržbách a jiných příjmech z výdělečné činnosti a o výdajích spojených s touto činností, uskutečněných jak v hostovosti, tak prostřednictvím běžného účtu u peněžního ústavu, s uvedením čísel jednotlivých příslušných dokladů;

b) aby pořadově číslovali počínajíc číslem 1 pro každý rok doklady k záznamu uvedenému pod písm. a);

c) aby uschovali záznamy a doklady uvedené pod písm. a) a b) po dobu pěti roků následujících po roku, kterého se týkají.

[53] Záznamní povinnost uloží národní výbor zejména v případech, kdy poplatník vykonává výdělečnou činnost ve větším rozsahu, kdy je ztížena

kontrola zdanitelných příjmů (například provozovna ve větším městě, druh obchodu) nebo kdy je nebezpečí daňového úniku.

K § 24

Součinnost

[54] Socialistické organizace jsou povinny na výzvu národního výboru srážet zálohy na daň z příjmů obyvatelstva při výplatách úhrad jednotlivým poplatníkům za dodávky zboží, práce a služby, jde-li o úhrady nepodrobené dani ze mzdy, dani z literární a umělecké činnosti nebo dani zemědělské. Povinnost srážet zálohy na daň z příjmů obyvatelstva neuloží národní výbor tehdy, jde-li o úhrady za dodávky zemědělských výrobků (včetně léčivých rostlin), za dodávky lesních plodin (borůvek, hub apod.) a za sběr odpadových surovin.

[55] Národní výbor může uložit, aby srážka byla provedena až do výše 50 % vyplacené úhrady; přitom uvede, na který účet se má srážka odvést. Srážka se neprovede, nečiní-li úplata za celou sjednanou dodávku, práci nebo službu více než 400 Kčs.

[56] Sraženou zálohu odvede vyplácející organizace národnímu výboru příslušnému podle bydliště příjemce s uvedením, že jde o zálohovou srážku na daň z příjmů obyvatelstva, a uvede přesnou adresu příjemce a částku výplaty, ze které byla záloha sražena. Sraženou zálohu je nutno odvést, činí-li více než 200 Kčs, nejpozději do 3 dnů po provedení vý-

platy, jinak nejpozději do 3 dnů po uplynutí měsíce, v němž byla výplata provedena.

[57] Národní výbor je dále oprávněn uložit socialistické organizaci, aby poukazovala úhradu poplatníkovi za jeho dodávky, práce nebo služby, přesahuje-li částku 100 Kčs, na jediný běžný účet poplatníka zřízený u státní spořitelny, v jejímž obvodu má poplatník bydliště. Před poukázáním úhrady na jediný běžný účet poplatníka provede vyplácející organizace srážku zálohy na daň z příjmů obyvatelstva podle odstavců 54 až 56 této vyhlášky.

Oddíl IV

Závěrečná ustanovení

K § 28

[58] Platby na živnostenskou daň za rok 1961 se započtou na úhradu daně z příjmů obyvatelstva za rok 1961. Platby na živnostenskou daň za rok 1960 a léta dřívejší, jestliže došly v roce 1961, odečtou se od dosažených příjmů při vyměření daně za rok 1961.

Účinnost

[59] Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1962; použije se jí poprvé při vyměření daně z příjmů obyvatelstva za rok 1961.

První náměstek ministra:

inž. Sucharda v. r.